

ARHITECTURĂ VECHIE DIN JAPONIA (IV)

de arh. Octavian Ciupitu

TEMPLE ȘI SANCTUARE DIN NIKKO

Numele orașului Nikko, aflat pe fluviul Daiya într-o zonă de munte la nord-est de Tokyo, se scrie în limba japoneză cu semne care înseamnă "lumina soarelui". Orașul are două gări de cale ferată, vecine între ele, dintre care cea aparținând companiei de căi ferate JR (Japan Railways) este cea mai veche din Japonia de răsărit. Ea a fost proiectată în anul 1915 de arhitectul american Frank Lloyd Wright (1869-1959). De la stațiile acestea de cale ferată pornește un bulevard lung de aproape un kilometru, mărginit pe ambele părți de o sumedenie de mici magazine, restaurante și hanuri de călători, care duc la podul peste fluviul Daiya și zona de temple și sanctuare ce fac faima acestei localități, cel mai cunoscut sanctuar fiind mauzoleul shogunului Tokugawa Ieyasu (1543-1616).

Cu peste 1.200 de ani în urmă, în anul 766, preotul budist Shodo-shonin a trecut fluviul Daiya tocmai în acest loc, conform unei legende, pe spatele a doi șerpi uriași, în drumul său către muntele Nantai. Pe locul unde a avut loc traversarea miraculoasă a fluviului se află azi un pod din lemn cu lungimea de 28 de metri și lățimea de 7 metri, lăcuit în roșu, numit podul Shinkyō. Conform altei legende, podul acesta exista deja la venirea lui Shodo-shonin, care a mers pe el peste fluviul Daiya protejat de virtuțile lui Jinjyao. Originalul podului actual, care fusese construit în 1636 special anume pentru shogun și mesagerii imperiali, a fost distrus la o inundație. Actuala construcție a podului, închisă pentru public ca urmare a unor lucrări de restaurare ce vor dura până în anul 2003, datează din 1907.

În credința sa fermă în virtuțile lui Kwannon Buddha, Shodo-shonin s-a urcat în munți, unde a clădit un adăpost de sihastru pe care l-a numit Templul Shihon-ryuji. Acesta este primul templu construit la Nikko, lui urmându-i multe alte temple și sanctuare. Este de menționat aici că termenul de "templu" se aplică în Japonia doar lăcașurilor de cult budiste, în timp ce cel de "sanctuar" este rezervat lăcașurilor de cult shinto.

Trecând peste fluviul Daiya pe podul modern din beton, peste care continuă bulevardul venind de la gări, se ajunge în zona templelor și a sanctuarelor, care se catără vertiginos pe dealurile și coclaurile din Nikko.

TEMPLUL RIN-NO-JI

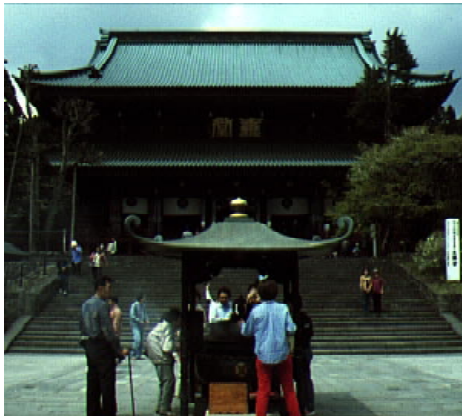
Acesta este primul templu cu care se vine în contact după traversarea fluviului Daiya. A fost întemeiat de Shodo-shonin în anul 766 și s-a numit mai întâi Shihon-ryuji. În secolul XVII, când a devenit templu sectei Tendai, a primit numele de Rin-no-ji. Este un templu budist, constituit din mai multe pavilioane și monumente de arhitectură.

Dintre acestea, hala numită San-butsu-do și care este cea mai mare clădire de templu din Nikko, adăpostește trei statui aurite reprezentând pe Buddha Amida, Kannon Senju (cel cu o mie de brațe) și Kannon Bato (care este împodobit cu un cap de cal), kannon (sau kwannon) însemnând "zeița milostiveniei". Hala aceasta a fost construită de Jikaku-daishi din ordinul împăratului Ninmei și este reprezentativă pentru stilul arhitectural al sectei Tendai.

În spatele acestei hale se află un pilastru de bronz, numit Sorinto. El a fost construit de către Ligen-daishi în 1643, la cererea shogunului Iyemitsu. Are o înălțime de 15 metri, o circumferință de 3 metri și conține 1.000 de volume de sura, adică scrieri sfinte budiste. El este totodată un simbol pentru pacea mondială.

Pavilionul Tezaurului, numit Homotsuden, expune o

colecție de peste 6.000 de comori de templu care s-au aflat în templul Rin-no-ji încă din perioada Nara (710-784 d.Hr.), dar marea lor majoritate provine din perioada Edo (1603-1868). El a fost deschis în anul 1983 și este construit într-o arhitectură de inspirație tradițională japoneză, care aproape se confundă cu cea a vechilor monumente din zona acestui templu.

Hala San-butsu-do de la templul Rin-no-ji în Nikko.

În prim plan: căldarea de fumigație.

Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

O și mai iluzorie relue a arhitecturii tradiționale japoneze, ducând până la confundarea cu un autentic pavilion cu arhitectură tradițională japoneză, se regăsește în marele pavilion Dai Goma-do (Templul Focului Sfânt), amplasat în spatele și la nord de stălpul monumental Sorinto. El a fost construit în anul 1998 și este acoperit cu tablă de cupru imitând acoperișurile de țiglă în stilul Irimoyo. Pe tavanul său este pictat, pe un panou din chiparos japonez cu dimensiunile de 4x8 metri, un dragon executat în stilul școlii Kano din perioada Edo.

În spatele Pavilionului Tezaurului se află grădina Shoyo-en. Ea datează din secolul XIX și este concepută în stilul perioadei Edo, cu alei șerpuitoare în jurul unui mare eleșteu, și este dotată cu poduri și lanterne din piatră.

Hokke-do și Jogyo-do sunt încă două pavilioane aparținând templului Rin-no-ji și care sunt destinate păstrării de relicve budiste. Construite primul în stil chinezesc și al doilea în stil japonez, ele sunt de mult timp legate între ele printr-un coridor. Au fost fondate de Jikaku-daishi în anul 848.

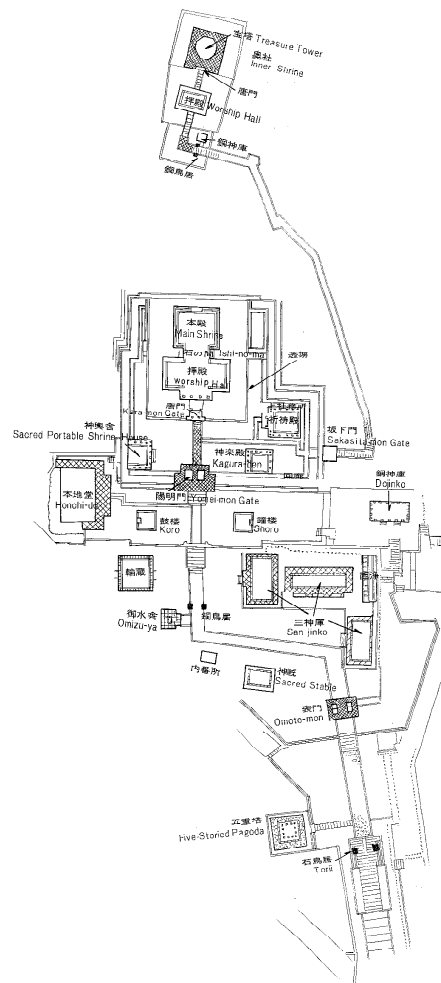
SANCTUARUL TOSHOGU

Divinitatea venerată în acest sanctuar este nu mai puțin decât shogun-ul Ieyasu Tokugawa. Născut în anul 1542, într-o perioadă de războaie civile în Japonia, Ieyasu a reușit cu timpul să unifice țara și să pună bazele păcii și culturii Japoniei de azi. Ieyasu a murit în 1616 și, conform testamentului pe care l-a lăsat, fiul său Hidatada Tokugawa i-a construit mauzoleul de la Nikko, destinat venerării memoriei sale. Jigen-daishi, care a fost cel de-al cincizeci și treilea abate al templului Shihon-ryuji, se bucurase de încrederea deplină a shogunului Ieyasu. Conform testamentului, Jigen-daishi a mutat cenușa acestuia de la templul Kuno-san la Nikko și, pe baza doctrinei esoterice a shinto-ismului Sanno-Ichijitsu, a fondat mauzoleul de aici. Fostul împărat Gimizuno i-a dat mai apoi mauzoleului denumirea de Rin-no-ji. Din templu budist, ansamblul acesta a fost transformat în sanctuar în perioada Meiji (1868-1912), dar multe elemente budiste au fost totuși păstrate, ca de exemplu Pagoda, Biblioteca de texte sutra și Poarta Niomon. În continuare voi denumi acest complex arhitectural ca Sanctuarul Toshogu.

Sanctuarul acesta constă din 55 de clădiri mai mari

și multe altele mai mici, situate la o altitudine de 640 de metri de la nivelul mării și întinse pe o suprafață de 80.000 de metri pătrați. Sanctuarul a fost reclădit în stilul Momoyama de Iemitsu Tokugawa (1603-51), nepotul lui Ieyasu. Aceste lucrări au cerut 4.533.648 de lucrători și au fost efectuate în timp de 17 luni. De la fondarea sa și până acum, Sanctuarul Toshogu a fost reconstruit de peste douăzeci de ori. Arhitectura, sculptura și pictura întâlnite aici sunt cât se poate de reprezentative pentru perioada Edo, care a corespuns Shogun-ului Tokugawa.

Sanctuarul Toshogu se dezvoltă de la sud la nord, de-a lungul unui ax ce merge cu o deviere în zig-zag spre vest. După o anevoioasă cățărare pe scări abrupte din granit, se ajunge la intrarea în prima incintă, de formă dreptunghiulară, marcată de Poarta Ishi-dorii de tip Torii, realizată din granit în 1618, cea mai mare poartă de acest fel din piatră. Aici se află Pagoda cu cinci etaje, dăruită de către un daimyo (adică stăpân feudal) în anul 1650. Ea a ars și a fost reclădită în 1818. Fiecare etaj al ei reprezintă un element din natură, socotind de jos în sus: pământ, apă, foc, vânt și cer. Incinta a doua, de formă trapezoidală, se află mai la înălțime decât prima. La ea se ajunge pe o scară destul de anevoioasă, aflată în axul drumului de acces. Se trece printre două lanterne din piatră, după care se ajunge la Poarta Ni-o-mon, numită și Omote-mon. În incintă sunt plasate, la est, Trei Magazii Sfinte, construite din lemn. La sud se află Grajdul Sfânt cu sculptura Cele Trei Maimute. ☞ 28

Planul de situație al Sanctuarului Toshogu.

© Toshogu Shrine.